

*ἀπέμπρου-κι' ἄνω ἐπίρρ. ἀπέμπρ'-κιάν' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπέμπρου-κι' ἄνω.

Ἀπεμπρός πρὸς τὰ ἄνω: Ἐτρεξεν ἀπέμπρ'-κιάν' κ' ἐπαῖ-
ρεν τ' ἐμπροστί τ' (ἔτρεξεν ἀπεμπρός του πρὸς τὰ ἄνω
διὰ συντομωτέρας ὁδοῦ καὶ ἀνελθὼν εἰς αὐτὴν ἀνέκοψε
τὸν δρόμον του).

ἀπέναντι ἐπίρρ. κοιν. ἀπέναντι Ἄνδρ. (Κόρθ.) κ. ἄ.
Τὸ μεταγν. ἐπίρρ. ἀπέναντι.

Ἀντικρύ, ἔναντι κοιν.: Κάθεται - βλέπει ἀπέναντι κοιν.
Φρ. Ἀπέναντι 'ς τὴν δερίστασι (ἔνεκα τῶν δυσχερεῶν τῆς
ζωῆς) Ἄνδρ. Συνών. ἀγνάντια Α1, ἀνάγναντια, ἀντι-
κρινά, ἀντίκρυ, ἀντικρυσιά, ἀπαγνάντια.

ἀπεναντίας ἐπίρρ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπ' ἐναντίας.

Ἀντιθέτως, τὸναντίον λόγ. κοιν.: Τὰ εἶπες! — Ἀπε-
ναντίας ἐγὼ δὲν εἶπα τίποτε. Δὲν εἶσαι ἀληθινός, ἀπεναντίας
εἶσαι ὑπεύθυνος.

*ἀπενδιδερά ἐπίρρ. ἀπαδιδερά Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀπενδιδερός.

Κατὰ τρόπον εὐθετον, βολικά: Θὰ κάτσω ἐπαὲ ποῦ εἶναι
ἀπαδιδερά. Θὰ πλυθῶ ἀτουδὰ ποῦ μοῦ ῥχεται ἀπαδιδερά.
Συνών. βολικά.

*ἀπενδιδερός ἐπίθ. ἀπαδιδερός Κρήτ. Ἰαδιδερός
Α.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπενδίδω, παρ' ὃ ἀπαδίδω, καὶ τῆς
παραγωγικῆς καταλ. -ερός.

Ὁ παρέχων ἄνεσιν, ἀναπαυτικός ἐνθ' ἄν.: Ἰαδιδερὴ
ἀπού' ναι τουτηγὲ ἡ καθέγλα! Α.Κρήτ. Ἐτουτονὲ τὸ σκαμνί
εἶναι Ἰαδιδερό αὐτόθι. Συνών. ἀναπαυτικός Ια, ἀνα-
παυτός.

*ἀπενδίδω, ἀπαδίδω Κρήτ. Ἰαντίω Μεγίστ. ἀπα-
διδώνω Κρήτ. Ἰαδιδώνω Κρήτ. ἀπαντώνω Σκῦρ. Ἰαν-
τώνω Ρόδ. (Κάστελλ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἀρχ. ρ. ἐνδίδωμι. Ὁ
τύπ. ἀπαντώνω ἐξ ἀφομ. τοῦ ε πρὸς τὸ ἀ ἀντὶ *ἀπεν-
τώνω, ἡ δὲ κατάλ. ὅπως καὶ εἰς τὸ δίνω - ἔδωκα
- δώνω. Ὁ δὲ τύπ. Ἰαντίω κατ' ἀποβολὴν τοῦ δ, ὡς
καὶ δίδω - δίδω.

1) Δίδω, ἐγχειρίζω, προσφέρω Μεγίστ. Ρόδ. (Κάστελλ.)
Σκῦρ.: Ὁ δῆμαρχος μ' ἀπάντωσε ἕνα κατοστάρ'κο. Μ' ἀπάν-
τωσε μὲ πίττα ψωμί. Ἀπάντωνέ μ' γρήγορα (λέγει ὁ κτίστης
πρὸς τὸν βοηθὸν) Σκῦρ. Ἀπάντωσέ μου τὴν στάμνα αὐτόθι.
Ἰαντίζε με τὸν μαστραλᾶ - τὴν βυτίνα - τὸ πονκάμισόν μου
Μεγίστ. Ἰαντιώνω δρουμιά (δρουκάς, χειρόβολα σταχύων)
Ρόδ. (Κάστελλ.) || Φρ. Σήκωσε τσαὶ τὰ δγὸ τ' χέρι τσαὶ
μ' τ' ἀπάντωσε (μ' ἐφασκέλωσε) Σκῦρ. 2) Ἀπροσ. ὑπάρχει
κατάλληλος εὐκαιρία, ἔρχεται βολικά Κρήτ.: Δέ μου Ἰα-
δίδει ἐπαὲ ποῦ κάθομαι. Ἰαδίδει σου ἀτὰ ποῦ κάθεσαι; Δέ
μου Ἰαδιδώνει νὰ ῥθῶ σήμερα νὰ σοῦ βοηθήσω. Ὁδε μου
ἀπαδιδώση θὰ ῥθω.

ἀπενταρία ἡ, κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπένταρος.

Παντελής ἔλλειψις χρημάτων, ἔνδεια: Ἐχω ἀπενταρία
ἢ ἀπενταρίες. Φοβερὴ ἀπενταρία. || Φρ. Ἀπενταρία καὶ τῶν
γονέων (ἐπὶ παντελοῦς ἀχρηματίας). Συνών. ἀδεκαρία,
ἀναπαραδιά, ἀναργυρία, ἀνασπρία, ἀνημπορία 2,
ἀψιλία.

ἀπένταρος ἐπίθ. κοιν. ἀπένταρος πολλαχ. ἀδέδαρος
Θήρ. (Οἶα) Μύκ.

Ἐκ τοῦ στερετ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. πεντάρα.

Ὁ μὴ ἔχων πεντάραν, ὁ στερούμενος παντελῶς χρη-
μάτων, ἔνδεής κοιν.: Εἶμαι-ἔμεινα ἀπένταρος. Τί περιμένεις
ἀπὸ ἀνθρωπο ἀπένταρο! Ἐφαγε τὴν κληρονομίαν κ' ἔμεινε
ἀπένταρος κοιν. Συνών. ἀδέκαρος, ἀναπαραδιάρις,
ἀνάργυρος, ἀπαρος, ἀφραγκος, ἀψίλος.

ἀπεξοπίσω ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀποξοπίσ' Πόντ. (Σούρμ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπίρρ. ξοπίσω.

Εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος: Ἀντα ἔρται, τ' ἀλλομίαν νιῶσ'
ἀτονα ἀποξοπίσ' (ὅταν ἔλθῃ, κτύπησέ τον ἄλλην υἱάν φορᾶν
εἰς τὰ ὀπίσω του. Ἐκ παραμυθ.)

ἀπέξω ἐπίρρ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἀπ-πέξω Κύπρ.
ἀπέξω βόρρ. ἰδιώμ. ἀπέξ' Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)
ἀμπέξω Κύπρ. ἀπόξω κοιν. ἀπ-πόξω Κύπρ. ἀδόξω Κρήτ.
ἀπόξω βόρρ. ἰδιώμ. καὶ Καπ. (Φερτ. κ. ἄ.) Κεφαλλ. Πελοπ.
(Λακων.) ἀπόξ' Σκόπ. ἀπότσου Τσακων. ἀπόσου Καλαβρ.
'πόξω Θράκ. (Γέν. Σαρεκκλ.) Κύπρ. Μέγαρ. Ρόδ. 'πόξω
Μακεδ. (Καστορ.)

Τὸ μεσν. ἐπίρρ. ἀπέξω, παρ' ὃ καὶ ἀπόξω. Οἱ τύπ.
ἀπ-πέξω καὶ ἀμπέξω καὶ παρὰ Μαχαιρ. 1,364 καὶ 58
(ἐκδ. R.Dawkins).

Α) Ἐπιρρηματ. 1) Ἐπὶ κινήσεως ἀπὸ τόπου, ἐκ
τοῦ ἔξω μέρους, ἔξωθεν κοιν. καὶ Καλαβρ. Καπ. (Φερτ.
κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.:
Ἐρχομαι - περνῶ ἀπέξω. Τί νέα φέρνεις ἀπέξω; κοιν. Ἀπέξ'
π' ἔρται φέρ' τὰ χαλάρα (ὅποιος ἔρχεται ἀπέξω φέρει τὰς
εἰδήσεις) Χαλδ. || Φρ. Λέγω ἀπόξω ἀπόξω (ἐμμέσως, διὰ
περιστροφῶν, ὅταν πρόκειται περὶ κακῆς εἰδήσεως κττ.)
σύνθηθ. Τὸν ἐπῆρα ἀπόξω ἀπόξω (τὸν κατὰφερα μὲ τρόπον
νὰ μοῦ ἀνακαλύψῃ τι) Θράκ. (Αἰν.) Εἶναι ἀπόξω (παθαίνει
ἐκ τῆς ἐπιηρείας κακοῦ δαίμονος, οἷον ἐπιληψίαν, νεραϊ-
δοπάρισιμο κττ.) ἐνιαχ. Ἐπαθι οὐ ἀνθρουπους ἀπόξω
(προσεβλήθη ἀπὸ ἐξωτικὰ) Σάμ. || Ἀσμ.

Σύνα, ἀγάπη μου γλυκειά, καὶ πλύσον μὲ τὸ μόσκο

κὶ ὁ νέος ἀπὸ σ' ἀγαπᾷ περνωδιαβαίνει ἀπόξω

Κρήτ.

Πάγ' 'ς τὰ δώδεκα ἐγκλησιὰς, 'ς τ' ἐννέα μοναστήρᾳ,

κὶ ἀπέξ' ἀπέσ' ἐλάλεσεν, ὑγεία, χαρὰ 'ς τὸν γάμον

Πόντ. Συνών. ἀπαπέξω 1, ἀπαπεξωθῆς, ἀπέξω-
θεν 1. β) Ἐκ ξένης χώρας, ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ κοιν.
καὶ Πόντ. (Χαλδ.): Τῆς φέρνουν ἀπέξω φορέματα - ἐπιπλα
σύνθηθ. γ) Μεταφ. ἀπὸ μνήμης κοιν.: Λέω-μαθαίνω-ξέρω
τὸ μάθημα ἀπέξω κοιν. || Φρ. Ἀπέξω κὶ ἀνακατωτὰ (τελειό-
τατα, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως) κοιν. Συνών. ἀπαπέξω 2.

2) Ἐπὶ στάσεως ἐν τόπῳ, εἰς τὸ ἔξω μέρος, ἔξωθι κοιν.
καὶ Πόντ. Τσακων.: Εἶμαι - ἐργάζομαι - κάθομαι - κοιμᾶμαι
- μένω ἀπέξω. Ὅλ' αὐτὰ ἔγιναν ἀπέξω ἀπὸ τὸ σπῖτι μου κοιν.
'Απέξω ἀπ' τὸ τοῦ Μύκ. Πήγαγα ὡς 'πόξω τῇ βασ'λὲ τὸ σπῖτ'
Θράκ. (Γέν.) Σταθῆτε ἀπ-πέξω 'ς τὸ 'ξωπόρτιν Κύπρ. || Παροιμ.
'Ὅποιος εἶν' ἀπέξω ἀπ' τὸ χορό, πολλὰ τραγούδια ξέρει (ἐπὶ τοῦ
ἄλλους νουθετοῦντος περὶ πραγμάτων δυσκατορθώτων καὶ
ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου) κοιν. Ἀπέξω κούκλα κὶ ἀπομέσα
πανούκλα (ἐπὶ τοῦ ἀποκρύπτοντος διὰ ἔξωτερικῆς ἐμφα-
νίσεως τὸ ἐσωτερικὸν καὶ μεταφ. τὰ σπουδαῖα ἐλαττώματα.
Πβ. ἀρχ. ἔνδοθι τὴν Ἐκάβην, ἔκτοθι τὴν Ἐλένην) κοιν.

Ἀπόξω δέλλα δέλλα | κὶ ἀπομέσα δὲν ἠφέλα

(συνών. τῇ προηγουμένῃ) Θήρ. (Οἶα). Ἀπόξω φάτσα καὶ
μέσα λινάτσα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κεφαλλ. Ἀπέξ' τὸ
μῆλον κόκκινον κὶ ἀποπέσ' σαπεμένον (ἐπὶ τοῦ ἔξωτερικῶς
μὲν φαινομένου εὐρώστου, ἐσωτερικῶς δὲ νοσηροῦ) Χαλδ.

